

φύσει, καὶ ἔχ' ὑπὲρ φύσιν εἶη αὐτὸ τελέμενον, καὶ ἐδὲ τε-
 ράσιον ὅλως. Εἰ δὲ τῆτο, πότερον ὁ Δημιουργός, ἢτι τῆ
 δημιουργηθέντων. Εἰ γὰρ τὸ δότερον καὶ τῆτο ἄρα τῆ παν-
 τὸς μέρος αὐτὸ εἶη, ὡς ἐπενεργῶν ἐν τῷ συστήματι (δ. υγά.)
 ἀλλὰ καὶ τῆ παντὸς ἐκτὸς ἅμα (δὲ τῶν ὑπόθεσιν.) Ὅπερ
 ἀδύνατον. (δ. λ.) Εἰ δὲ τὸ Α' ἔχομεν τὸ προτεθέν.
 Ἄρα καὶ τὸ Β'.

Σχόλιον.

Χρῖς. **Δ**ιακρίτειον τὰ βία ταῦτα, τὸ καὶ φύσιν, καὶ ὑ-
 πὲρ φύσιν, καὶ ἄρα φύσιν. Καὶ καὶ φύσιν μὲν ῥητέον, τὸ
 καὶ τῆς ἐν τῇ φύσει κειμένης θεσμὸς γινόμενον. Ὑπὲρ φύ-
 σιν δὲ, τὸ μὴ καὶ τῆς, τῇ τῆ Θεῶν δὲ ἀπολύτως, καὶ
 παναλκεί δυνάμει τελέμενον. Παρὰ φύσιν δὲ τὸ ἔξω τῆ
 κειμένων νόμων, δὲ βίαν τινὰ ἐπενεχθεῖσαν ὑπὸ τινος τῆ
 ἐν τῇ φύσει ἰτίων, ἀντιθεῖσαι μὲν τε, καὶ κατιχύοντος,
 τινὶ τῆ ὄντων ἐπισυμβαῖνον. Καὶ καὶ φύσιν μὲν τὸ πῦρ
 ἀνωφερὲς ὄσι, καταχθεῖν δ' αὐτὸ ἀπ' ἐρανῶ ὑπὲρ φύσιν. Πα-
 ρὰ φύσιν δ' αὐτὸ εἰς κίκλον περιάγοιτο, χειρὶ τῆ κατεχέση,
 ἢ ἄλλη τινὶ μηχανῇ διενέμενον. Καίτοι καὶ τῆτο, πρὸς μὲν
 τὸν καὶ τῶν δυνάμιν τῆ πυρὸς θεσμὸν ἄρα φύσιν εἰποις,
 ἀπιδῶν δὲ πρὸς τῶν ἐν τῇ χειρὶ δυνάμιν, καὶ τὸν διαγο-
 ρῶντα θεσμὸν, τῇ σφοδρότερα κινήσει ὑπέκειν τῶν ἀπο-
 νον, καὶ φύσιν γίνεσθαι ἀποφωλύμενος ἐκ αὐτῶν ἀμάρτοις. Οὕ-
 τως ἐν καὶ ἄρα φύσιν αὐτῶν θεῶν ὁ λίθος λέγεται χειρὶ
 προϊόμενος, τῆ νόμος τῆς βεβρυπτος ἐκβιαζομένης, ἐγὼ δὲ καὶ
 τῆτο καὶ φύσιν συμβαίνειν εἰποιμι αὐτῶν, νόμος νόμον ὑπερρι-
 κῶντος τῆ τῆς προίσεως τὸν τῆ βάρους, καὶ μοι τῆναντίον εἰ-
 τις ἀφίοι λίθον, τῇ δυνάμει ἀνάλογον, ὁ δὲ μῦθοι μετέω-
 ρος, ἢ τῆμπαλιν καταχθεῖν, μηδενὸς τῇ προίσει ἐμπο-
 δῶν ἰσαμῶν, τῆτ' αὐτῶν ἢκιστα καὶ τῆ τῆ γίνεσθαι δόξειε. Πα-
 ρὰ φύσιν δὲ ἐκ ἀπεικότως ἀκέραι καὶ ὅσα, καὶν ἄλλως τισὶ
 τῆ ἐν τῇ φύσει γενικωτέρων θεσμῶν ὑπέκειν, ἢτοι βίαν
 ὄπρῆρει εἶδει τινὶ, τῆς κατ' αὐτὸ δυνάμεις κολάζοντα καὶ
 διαφθεύροντα, ἢ τῆ τέλει τῆς φύσεως ἀρραγῶς ἀπομάχε-
 ται.

ται. Παρὰ τὴν φύσιν δὲ πλοῦταϊον, καὶ τὸ ἀθεμιτῶργεῖν, ἕς Θεὸς ὑπηγόρευκε τῇ λογικῇ ψυχῇ νόμους, ἃς φαῦλον τιθέμενον. Ἐπιστάσεως δὲ ἀξίον ὡς τὰ μὲν ὑπὲρ φύσιν, ἀνερμυδιώτα ἔστιν ἡμῖν, ὡς ὑπὲρ λόγον ὄντα, καὶ εὐνοϊαν. Τὰ δὲ ἃς φύσιν ἀναπτυκτέον, τὸν τε ἀθεμιτῶμον νόμον ὑποτιθεμένους, καὶ τὸν καθ' ὃν τὰ τῆς βίας ἐπάγεται. Τὰ δὲ κατὰ φύσιν, τὸν νόμον διερμυδιώοντας, ἢτοι τὰς δυνάμεις καθ' ἃς τελείται. Ἐνθεν τοι καὶ τῶν φαινομένων λόγον ἄποδιδῆναι (εἰμὴ ὅτι πᾶν ὀλιγίστων) χαλεπὸν, ἔξ τὸ πᾶν ἀλαϊδμὸς τυγχάνει τῶν δυνάμεων, τὰς ἡμῖν ἕσας λεπτάς (δ. χί. χιά.) καὶ ἔξ τὸ μηδεμίαν τυχόν, μηδενὸς πρὸς ἀκρίβειαν. Διὸ δὴ καὶ τῶν ὑπερφυσίων τερατίων, τὰ ὑπὸ τῶν φυσικῶν καλέμεθα τέρατα, καὶ τὰ λεγόμενα θαυμάσια ἃς τοῖς αὐτοῖς διαιρετέον. Ἐκεῖνα μὲν γὰρ τὰ ὑπὲρ φύσιν ἔστιν, ὧν ἀμέσως (καθ' ἃπερ τινὲς ὠρίσαντο) ὁ Θεὸς αὐτεργὸς ἀναδεικνυται, τὰ δὲ ἃς φύσιν ἔστι. Τὰ δὲ κατὰ φύσιν μὲν, ἃς δὲ τὸ ἀήθες, καὶ τὴν παντελῆ ἀγνοϊαν τῶν αἰσ τελεῖνται δυνάμεων, παρ' ἡμῶν θαυμαζόμενα. Ἐνταῦθα γεμῶν ἐπεὶ τὰ ἃς τῶν τερατίων ἡφάμεθα λόγον τῶν ὑπερφυσίων, καὶ λόγον τῇ μεταφυσικῇ θεωρίᾳ ἀρέποντα, ἀεὶ ἄρα εἶη, καὶ ἃς τῶν τῆς ἀποκαταστάσεως λεγομένων, ἃς ὧν Λεϊβνίτιος καὶ Οὐόλφιος οἱ Γερμανοὶ ἐπραγματώσαντο βραχέα διελέγειν. Α'. μὲν ἔν, ἔξ παντός, ὅπερ αὐτὸ ὑπὸ Θεῶν τελεθεῖν, τοιαῦτα τερατίαι, τὴν ἔν τῷ παντὶ τάξιν παραττεῖναι ὑπειλήφασιν, ταῖς τι τοιαῦτο τι συμβαίνειν, οἷον καὶ αὐτὸ συνέβη ποτὲ, αὐτῆς ἀκινήτης μὴσεως, τῆς κατὰ τὰς φυσικὰς νόμους τῶν ὄντων τάξεως. Β'. Καντεῦθεν ἄλλα φασὶν ἀποβαίνειν ἐπομένως, παρ' ἃ ἔμελλον ἀποβῆσεσθαι τὰ σημεῖα μὴ γινομένα. Γ'. Ἄλλ' εἰ τοῦ βουλήματος ἡδὴ αὐτῶν τελεθεῖντος ἔξ τῆς ἀδοξοποιίας βελητὸν εἶη Θεῶν, τὴν ἢ τις ἀδοξοκίνηται τῶν ὄντων τάξιν ἀποκαταστήσαι, ταῦτὸν εἰπεῖν, ὅπερ ἀπέβη αὐτὸ εἰμὴ τὸ σημεῖον ἐγλύετο, ἀποβλεῖναι ποιῆσαι, εἰ τὸ το δόξειε, πῶς αὐτὸ γένοιτο; Δ'. Γένοιτ' αὐτὸ, φασὶ, τὸ (εἰ καὶ μηδὲ ποτε τι τοιαῦτο γινέσθαι ἀποφαίνεται ὁ Οὐόλφιος) εἰ ἔξ καινῶν τερατίαι, ἢ κατὰ φύσιν τῶν πραγμάτων τάξις ἢ ἐσομένη αὐτῶν, μὴ τὰ ἀ. τελεθεῖντες, ἀποκατασταθεῖν. Ε'. Καὶ τότε

τόγε καινὸν τῆτο τεράσιον, δι' ἔπερ αὐτὸν κατὰ ρυθμὸν τὸν φύσει πρέποντα ἐχώρησε τὰ ὄντα, τεράσιον ἐκάλεσαν ἄπο καταστάσεως. Ἀλλὰ καὶ πρὸς τῶν ἡμῖν μετὰ ἄλλας, ὅσον μὴ τέλειον τὴν τερασιολογίαν τῶν τῶν Μεταφυσικῶν πρὸς δραμεῖν, ἐντύχοι δ' αὐτῆς πλείω πρὸς τῶν μετῶν τὰ Λωκίς (1), τὰ Κλεικίς (2), τὰ Κλωρκίς (3), τὰ Λεῖβνιτίς (4), τὰ Οὐολφίς (5), καὶ ἄλλων.

Θεώρημα Ν'.

Ἰ. χιζ'. Ὁ τῶν ἐν τῷ ὑφεσῶτι Κόσμῳ κειμένων νόμων, ἔς μετὰ ἀγνοῦμεν, ἔς δὲ γινώσκουμεν, ἀλλ' ἐκ πῶν ὑσέρων.

Οἱ γὰρ νόμοι καὶ τὰς δυνάμεις, (Ἰ. χς'.) τὰς δὲ δὴ τὸ πλείστον μέρος ἀγνοῦμεν. (Ἰ. χι. χιδ.) Ἄρα τὸ Α'.

Ἀλλὰ καὶ ἐναργῶς τινὰ πῶν γινομένων ὁρῶντες, κατὰ λόγον τὸν αὐτὸν, καὶ ἐν πρὸς ἀσέσει ταῖς πρὸς πλησίαις αἰσάτως αἰεὶ συμβαίνοντα, ὅτι τινὰς δυνάμεις ἀνάγειν εἰσάδαμεν, οἷον τὸ μετὰ κτωφερὲς τῶν σωμάτων ὅτι τὴν βαρύτητα ἀναφέρουμεν, τὴν δ' ἀντανάκλασιν τῶν αὐτῶν ὅτι τὸ ἐλαπίειον. Καὶ ὅτι ἄλλων τινῶν ὁμοίως. Οὕτω γὰρ τοὶ καὶ ἐκ ἄλλως οἱ τῆς φύσεως ἰχνηλάται τοῖς κατὰ ἕκαστα γινομένοις, λογισμοῖς αἰτενέσι προσέχοντες, καὶ πρὸς ἀπρῶντες ὅτι μετὰ τὰ φαινόμενα, ἐκ τῶν ὅτι τῆς μηχανικῆς λεγομένης ἰσχυρῆς, κατὰ μετὰ βασιν τῆ διανοίᾳ ὁμολογῶσιν αἰσάδραμεῖν. Ἄρα καὶ τὸ Β'.

Σχό-

(1) Διάλεξ. Πρὸς πρῶσιον.

(2) Πρὸς Ἀπισίας.

(3) Ἀπαύτ. πρὸς Λεῖβνιτί.

(4) Ἐν τῇ Θεοδικαία καὶ Ἀπαύτ. πρὸς Κλάρκ.

(5) Ἐν Μεταφυσ.

Σχόλιον.

ς. χιή. Α'. Οὐν καθ' ἑαυτῷ, ὡς ἔχει φύσεως, τῷ
 σωματικῷ τε καὶ εὐλογον ἕσταν, θεωρησάμενοι, ἔτι πε-
 φύκῃαν τῷ ὕλῃ συνειδόν καὶ κατεφώρασαν, ὡς μηδεμίαν
 ἔχειν ἴσχυρ' αὐτῷ ἑαυτῇ ἐμποιῆσαι. Ἡρεμῆσα γὰρ κα-
 θ' ἑαυτῷ ἑδέποτε κινήσεται, κινήσῃ δέ, ἑδέποτε ἀ-
 φ' ἑαυτῆς ἠρεμήσει, καὶ τοιόνδε ἢ τοιόνδε φέρτα χῆμα, ἐκ
 αὐτοῦ ἔξ οἰκείας δυνάμεως αὐτὸ μεταμείψει. Διὸ δὴ
 ταύτῃ τῷ φύσει προσεῖναι θεωρησάμενοι τῇ ὕλῃ ιδιότη-
 τα, δυνάμιν ἀδρανείας ἀπεκαλέσαι ἠξίωσαν. Ἔστι δέ, τότε
 ἀληθῆς εἰπεῖν, ἀδυναμία ἀκρίβῃς αὐτῆ, καὶ νωθότης τις
 τῆς ὕλης, καὶ πρὸς τὸ ἐνεργεῖν ἀφύια, καὶ τί ἄλλο, ἢ παν-
 τελῆς ἀδυνεία. Ἦν ἔν αὐτῇ τῇ ὕλῃ καὶ οἱ ἀρχαῖοι ὑπέ-
 θεοντο, δυνάμιν ἀκρατον ὀρεσάμενοι, καὶ μηδὲν καθ' ἑαυτῷ
 ἐνεργεῖα ἔχουσαν, ἀλλ' ἢ τὸ δυνάμει. Κατ' αὐτῷ ἔν τῷ
 ἰδιοῦσίῳ τῆς ὕλης κείδω.

Α'. Νόμος ὁ τῆς ἀδρανείας.

„ Καθ' ὄν, ἐν οἰαδῆποτ' αὐ καταςάσει ἢ ὕλη τεθῆ, ἐν
 „ αὐτῇ μῆει, εἰ μηδὲν ὑποτεθείη τὸ ἔξωθεν. αὐτῇ ἐπε-
 „ νεργῶν τε, καὶ μεταβάλλον.

Ἐκ γὰρ δὴ τῆς καὶ οἱ νόμοι οἱ ἐφεξῆς.

„ Τὸ ἠρεμῶν σῶμα ἐκ αὐτοῦ κινήσει ποτέ. Καὶ παν
 „ τὸ κινῆμενον σῶμα ὑφ' ἑτέρου κινεῖται.

„ Καὶ σῶμα τὸ ἐν κινήσει ὄν, ἐκ αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ ἠρεμή-
 „ σει.

„ Καὶ παντὸς ἔπι κινήσεως ἠρεμῶν (λέγω δέ ἔπι κί-
 „ νήσεως ἢ τὸ ς. φ. σ. φ. ο. ζ.) ὑφ' ἑτέρου πάντως τὸ ἠ-
 „ ρεμῶν προσλήφεται.

Β'. Πρὸς ταῖς ἐπ' αὐτῇ ἐνεργῶντα τῷ εὐλογον φύσιν ἀπι-
 δόντες, ὀπιπδείως ἔχειν κατειλήφασιν τῷ ὕλῃ, πᾶσαν ὕ-
 λικῶν μεταβολῶν ὀπιπδέξασθαι πρὸς ἐκείνων. Καὶ ἠρεμῆσαν
 μὲν δυνάσθαι κινήσῃαι ὑπ' ἄλλου, κινήσῃαι δέ καταχεθῆ-
 ναι καὶ παύσασθαι τῆς κινήσεως, ἢ καὶ βράδιον κινήσῃαι,
 μέρος πηλίκον τῆς ἐνεργείας ὀρμῆς ἀποθεμῆναι ἢ καὶ τᾶχιον
 ὀρμῶν πλείονα ἐφ' ἧς εἶχε προσλαβῆσαν. Καὶ χῆμα δέ
 τὸ

τὸ περιὸν πεφυκῶσαι ἀμείβειν τὴν αὐτὴν, καὶ ὅλως ἀδιαφορεῖν, πρὸς πᾶσαν, ἥτις αὐτῇ προσήκουσα ἢ, κατὰ σῶμα. Οἶον τὸ ἀκινήτων σῶμα α ὑπὸ τῆ προσβάλλοντος αὐτῆ σῶματος β, ἀνάλογον τῇ καὶ τὸ μέτρον τῆς κινήσεως προσβολῆ, ὅπως δεχθῆται οἶον ὅτι τὴν φοράν. Καὶ τὸ κινῆμενον β, ὑπὸ τῆ ἀκινήτωντος α, ἢ καὶ ἀντιφερομένη, τῇ ἀπαντήσῃ, ἢ τοι ὅλως, ἢ μέρος, τῇ μὲν τῶ ὄγκῳ, τῇ δὲ πρὸς τῶ ὄγκῳ καὶ τῇ ὀξύτητι ἀνάλογον, ἀφαιρεῖται ἢ ἔχον ἑτύγχανε κίνησιν. Καὶ ὅλη δὲ (ὅ τοις τὸν νῦν παχυτέροις, καὶ μόνῃ τῇ αἰδήσει τὰ ὄντα κείνουσι ὡς δόξαν ὅτι) ἢ γῆ ἀκινήτως, κίνησιν ὑπὸ μύας ὀπτικαδιμμήνης, εἰκὸς πορίζεσθαι ὁποσύνῃν, ὅτι τῆ ἐπ' αὐτῆς μερῶν διαβαίνουσαν, ὡς τὸ βραχὺ τῆ μεγέθους ἡμῖν ἥκιστα λεπτὴν αἰδήσει, λόγῳ δὲ θεωρητικῷ. Καὶ ὄγκος δὲ ὅσος ἢ γῆ κινῆμενος, ἢ ἀντιπεριπέση μύα, φέρει, ἢ κῶνωπι, μέρος ὁμοίως ὀπτικαλεῖται ἢ εἶχεν ὀρμῆς ἀνάλογον τῶ ἀντιπίπτοντι, ὅτι μὲν βραχύτητα ἐκ αἰδητικῶν, λόγῳ δὲ λεπτόν. Τὸ δὲ δὴ περιὸν τῆτο τῇ ὕλῃ πάθημα ἐναντίον πως τῶ ἀνωτέρῳ ὅτιν ὡς περ γὰρ δι' ἐκείνῃ ἀδρανῆς καθ' ἑαυτὴν ἔσα εἰδείκνυτο, ἔτω ὅτι τῆτο πρὸς πᾶσαν μεταβολῶν διφυῶς, καὶ ἐποίμως γνωρίζεται ἔχουσα. Ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν ἀθέτως, τῆτο δὲ πρὸς τὸ ἐκτὸς ἐπεργαζόμενα τὴν ἀναφοράν ἔχουσα. Κληθεῖν δ' αὐτὴν ἐρθεῖς ἢ τοιαυτῆς δεξιότης τῆς ὕλης ἀδιαφορία, καὶ δυνάμις τῶ ὄντι παθητικῆ, οἷαν δὴ καὶ οἱ ὄντι Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλῳ ταύτην προσέειμαν, ἐκμαγεῖον ὀνομάσαντες, καὶ πανδεχῆς, καὶ τιθῶν, καὶ μητέρα, καὶ χῶραν, καὶ φύσιν ἔχειν τοιαύτῳ εἰπόντες, ὡς πᾶσαν μὲν γένεσιν ὑποδέχεσθαι, ἅπαν δὲ εἶδος, καὶ πᾶσας μεταβολὰς ἐκ τῆ ἀκολούθῃ καὶ ἀλλοιώσεως ῥᾶσα μεταβολῆσθαι. Συγγεῖν δὲ μοι εἰκόσῃ τὴν ἀδιαφορίαν ταύτην, καὶ παθητικῶν εἰρημικῶν δυνάμιν, τῇ ἀνωτέρῳ ἐκτεθείσῃ τῆς ὕλης νωθεῖα τῶ αὐτῆ ὀνόματι τῆς ἀδρανείας ἀμφὶ περισημαίνοντες Νούθων, Κεῖλλιος, Κλάρκιος, Γραβεζανδῆς, Μαρκεμβροέκιος, καὶ ἄλλοι. Ἀμεινον δ' αὐτὴν ἐκεῖναν εἶγε διέκειναν. Καὶ τοίνυν κείθω.

Β'. Νόμος ὁ τῆς Ἀδιαφορίας.

ἢ Τῆς ἐν ἢ κείται κατὰ σῶμα, ἐν κινήσει ἢ ἡρεμίᾳ,
 Μ 2 ἢ ἢ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΝ ΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ
 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΕΩΣ
 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ἢ καὶ τοῖς τοιούτοις, ἐπὶ τῷ ἐναντίαν ῥαδίως πέφυκεν ἢ ὕ-
 λη μετακινεῖσθαι καὶ μεθίστασθαι, ὑπὸ τῆ ἐξωθεν αὐτῆ
 ἐπενεργεῖν δυνάμιν ἔχοντος.

Ἐκ δὲ τῶν καὶ οἱ ἐφεξῆς.

Ἡρεμῆσα ἢ ἐνυλος φύσις, ὑπὸ τῆ ἐπενεργεῖν αὐτῆ
 δυνάμιν ἔχοντος, ἐκ τῆς ἡρεμίας ῥῆσα αὐ μεταχθεῖν εἰς
 κίνησιν.

Κινημένη δὲ ἀνάπαλιν αὐ μετασταίη, ἅπτο τῆ κινεῖσθαι,
 ἢτοι εἰς τὸ ἡρεμεῖν, ἢ γὰρ εἰς ἐλάσσονα κίνησιν, ἢ καὶ
 μείζονα.

Γ'. Ἐπὶ ταῖσι δὲ καὶ εἶπον προσεῖναι τῆ ὕλη γνώρι-
 σμα, ἀμφιλαφεῖ παιδολογίαι τῆ πείρα οἱ φιλοσοφῶντες
 διέγνωσαν, καθ' ὅ τοῖς ἐνεργῶσιν ἐπ' αὐτῆς, ἀντέχουσα πως,
 καὶ ἀντιβαίνουσα, καὶ αὐτῆ ἀμοιβαδὸν ἀντενεργεῖν πέφυκε.
 Ταύτην δὲ δυνάμιν παθητικῶν οἱ παρὰ Λεῖβνίτιον (1) ἐ-
 κάλεσαν, ἀλλὰ τῆς δούτερας τῆ ἀνωτέρω μάλλον οἰκειωμέ-
 νης τῷ κλήσιν· αὐτὴ καταλήλως αὐ οἶμαι ἀντίδρασις λέ-
 γοιτο, καὶ ἀντίβασις, ἢ τοιούτοτι παρὰ πλείσιον· ἐν ἀπάσαις
 δὲ ταῖς ἐπισυμβαίνουσαις τοῖς σώμασι μεταβολαῖς καταφα-
 νῆς γίνεται καὶ αὐτή. Οἷον εἰ σῶμα τὸ α ἡρεμοῖη, ἢτοι ἐ-
 πιπέδῳ τινὶ ἐπιπέδῳ, ἢ καὶ μίτῳ ἀνηρημένον, προσβάλοι
 δὲ αὐτῷ προσαράξαν σῶμα ἕτερον τὸ β, ἀντέχει μὲν τὸ α
 τῆ προσβολῆ τῆ ἅπτο τῆ β ἀντιβαῖνον, αἶρει δὲ καὶ μοι-
 ραν, ὡς ἀντενεργῶν δήπερ ἅπτο τῆς τῆ β προσενέσης ὀρμῆς.
 Τεκμήριον δὲ ὅτι ἐπιβραδυνεῖ τῶν τῶν ἐφεξῆς κίνησιν· εἰ-
 μὴ γὰρ, ὅποσον ἂν τεθεῖν τὸν ὄγκον τὸ α, καὶ ὑπὸ τῆς
 τυχέσης αὐ προσβολῆς εἰς αἰεὶ ἐκινεῖτο, δι' ἡ ἀνωτέρω ἐ-
 φημῶ, μετεῖναι αὐτῷ ἀδιαφορίαν. Ἀλλὰ καὶ τότε ἡρεμῶν
 α, ἢν ἐπὶ ὥρας ἐξηκοσῶν, ὀργυρῶν φέρε, παρελάσῃ, μεί-
 ζονος χήζει τῆς ἅπτο τῆ κινῶντος ὀρμῆς, ἢ ὅπως ἐν ἴσῳ
 χρόνῳ τῷ ἡμίσειαν διεξέλθοι τῆ ὀργυραῖα διαστήματος· καὶ
 τότε δὴ μείζων ἐν τῷ κινῶντι συμβαίνει ἢ τῆς φορᾶς ἅπτο-
 μείωσις. Ἡ δὲ ἀντίδρασις αὐτὴ ἐνθεωρεῖται μὲν τῷ σώματι

ἀκι-

(1) Ὅρα τὸν Φιλόσοφον τῆ Κασσιλλέτ, Κεφ. ἡ. §. 142.

ἀκίνητων πρὸς τὸ κινῆν, ἐνθεωρεῖται δὲ καὶ κινεσύνῃ πρὸς ἄλλο κινέμενον, καὶ κινῆν κινήσει ἢτοι ἀντιθέτω, ἢ καὶ κατὰ ταῦτα (ταχίονι δὲ) ἀποδύεσθαι. Κἀνταῦθα δὴ τις συμβαίνει ἀλληλοενέργεια, καὶ ἀλληλοπάθεια. Ἄει γομῶ τὸ μείζονος λαχόν τῆς ὀρμῆς, ἐνεργεῖν λέγεται πρὸς τὸ ἔχον ἐλάσσονα, μεταδιδόν τῆς κινήσεως, τὸ δὲ τῶ ἐλάσσονα πρὸς τὸ τῶ μείζονα ἀντιδρᾶν τε καὶ ἀνεργεῖν, μεταλαμβάνον. Ἐπειδὴ δὲ εἰς ἄπειρον μᾶλλον ἔτι καὶ μᾶλλον τὰ τῆς φοράς ἐπιτείνεται, ἐκ τῆ ἀκολέθου σωπεπιτείνεσθαι τέτοις προϊόντες ἐπ' ἄπειρον συμβαίνει καὶ τὰ τῆς ἀντιδράσεως. Τὸ πίνυμι μείζον τὸν ὄγκον ἀκινήτων, μᾶλλον ἀντέχον πρὸς τὰς δυνάμεις ἐξωθεν προσβολὰς, κινήσει αὐτὸ καὶ βράδιον, ὑπὸ ἰσοδυνάμεις δυνάμεως, ἢ τὸ ἔλαττον. Ὡστε τῶ ἀντίβασιν εἶναι τῇ ὕλῃ τῶ σώματων, τῇ ἔσθῃ μὲν, καὶ τῇ δοκίμῃ δὲ ἀνάλογον, κἀντε ὕδα τὰ προσπίπτοντα ἢ, κἀντε σερρὰ καὶ ἀντίτυπα. Καὶ ὅταν ἀφ' ἀπαιρήσει πεφώραται κύβον ὕδατος δακτυλιαῖον, τῶ ἔξ αὐτῆ συλισαμῶν παγετῶ ἐπίσης ἀντέχειν πρὸς τῶ ἐμπίπτουσαν δύναμιν. (1) Καὶ τῆτο δὲ προσσημειωτέον ἐπὶ τοῖς ἄλλοις, ὡς τῆς ἐν τοῖς σώμασιν ἐνέσης ταύτης ἀντιδραστικῆς δυνάμεως, καὶ εἰσιν ἢ κατὰ φύσιν (ὡς αἱτις ὑπολάβοι) αὐτοῖς προσήκοντα ἔξ τὸ βάρος, ἐπὶ τὰ κάτω φορά, παραίτιος. Ἐδει ὅτι εἶπερ, καὶ ἡρεμῶν, καὶ κινέμενον, ἢτων ἀνεργεῖν ἐντεῦθεν τὸ σῶμα, ἢ ἐντεῦθεν, νυνὶ δὲ ὅπως αὐτὸ καὶ τεθῆ, καὶ κατ' ἑκάστην δὴποτε κατάστασιν, πανταχόθεν ἴσης διμοιρήσει τῆς πρὸς τὸ ἀντιδρᾶν τῆς προσπίπτουσαν αὐτῆς δυνάμεως. Κεῖθω δὲ ἄρα καὶ κατὰ ταῦτα.

Γ'. Νόμος ὁ τῆς Ἀντιδράσεως.

„ Αἱ τῶν σώματων ἐπενεργήσεις τε καὶ ἀντιδράσεις ἴσαι
 „ ἀλλήλαις εἰσίν.

Κακτέτε δὲ,

„ Σῶμα κινήσεως μεταδόν, τοσούτον ἀπέθετο, ὅσον προ-
 „ σέειμε.

„ Καὶ

(1) Μεταμεμβρῆκ. Φυσ. Κιφ. β. θ. 58.

„ Καὶ σῶμα κινήσεως μεταλαβὸν, πῶτον μετείληφεν,
 ὅσον ἀφῆρπασε.

Προσῆκει τοιγαρῶν τὰ τεῖα ταῦτα τῇ ὕλῃ, ἢτε ἀδρανία
 φημι, καὶ ἡ δυνάμις ἢ παθητικὴ, ἢ ἀδιαφορίαν προσεί-
 πομῆν καὶ ἡ ἀντίδρασις. Ἀπάσῃ τε τῇ ὕλῃ, τοῖς τε ἀπλε-
 γέροις δηλονότι σωματίοις, ἐξ ὧν τὰ σώματα, καὶ τοῖς ἐξ
 αὐτῶν. Καὶ μόνῃ τῇ ὕλῃ. Οὐδὲν γὰρ ἴσμεν μὴ εὐυλον
 ὄν, ὃ περ αὐτὰ ταῦτα προσεῖη. Καὶ αἰεὶ τῇ ὕλῃ, ἡρεμῆσθ
 ἐδὲ ἦτον, ἢ κινεμῆσθ, καὶ καθ' ἑκάστην ἀπλῶς κατὰ σα-
 σιν ἐχούσθ. Ἐνθα δὲ πρῶτον αὐτὴ εἶη καὶ τὸ προσσημεῖ-
 σαι, ὅτι τὴν ἀδρανίαν καὶ τὸν γ' μόνον ἔβον ληφθεῖ-
 σαν, καὶ δυνάμιν ἢ παθητικὴν παρ' αὐτοῖς ἀκέρυσαν, οἱ
 περ Λεϊβνίτιον (1) ἀπάσῃ φέροντες τῇ ὕλῃ ἐνέσπειραν.
 Προδέμῃοι δὲ ταύτῃ καὶ τινὰ δυνάμιν ἐνεργητικὴν, ὁρ-
 μῶν τινὰ τετέσι διευθετὴν πρὸς κίνησιν, ἐσιωδῶς ἐπέσαν αὐ-
 τῇ, τὴν καὶ τὴν πρῶτῃ καθ' ἡμᾶς λῆψιν κυριώτατα ἀ-
 δρανίαν, καὶ τὴν καὶ τὴν δεύτεραν, ἢ ἀδιαφορίαν εἰρήκα-
 μεν, δηλοὶ εἰσὶν ἀκέρυσαντες ἀρδῶν καὶ ἀφανίζοντες, ἐκ ὁρ-
 δῶς ἐδὲ ἀλόγως τόγε ἐμοὶ δεῖν. Τὰ γὰρ ἐσιωδῶς τῇ
 ὕλῃ προσόντα, οἷον ἐκτασις, καὶ τὰ λοιπὰ παντὶ σώματι
 ἐν γῆν προσήκοντα ἐσὶν. Τὴν δὲ ἐνεργητικὴν, ἢ περ ἐ-
 τοι εἰσάγασθ, πολλῶν αὐτὴ δεήσει προσεῖναι τοῖς σώμασιν,
 εἰ τὴν ἀντίον ἀπασιν αὐτοῖς, ὅποσα ἴσμεν, προσεῖναι φαί-
 νεται ἢτε ἀδρανία καὶ ἡ ἀδιαφορία, αἱ καὶ τὸν α' καὶ β'. ἔβ-
 ον, ἢ μὴ ἀκράτος ἔσα ἀδυναμία, ἢ δὲ παθητικὴ δυνά-
 μις, ἢτε δὲ πρὸς τὸ παθεῖν ψιλή δεξιότης. Εἶτα καὶ εἰ περ
 ἐσιωδῶς ἐπέσαν ἐσὶν ἀπασιν τοῖς μορίοις τῆς ὕλης, ἢτε ἐ-
 νεργητικὴ δυνάμις καὶ ἡ παθητικὴ, ἀλλήλαις ὑπερνωτῆσαι ἔ-
 σαι, καὶ ἀνὰ κράτος ἀντιβαίνεσαι, ἢ ἴσαι ἐσονταὶ τὴν ἰ-
 χυῶν, ἢ πάντως ἀἴσιοι. Καὶ εἰ μὴ ἴσαι, ἐδετέρα ὑπερι-
 χύσει δηλονότι, καὶ ἐδὲ κίνησιν ἔσαι τῶν λοιπῶν ἐν τοῖς ἐ-
 σιν, ἐδὲ ἡρεμία. Εἰ δὲ μὴ ἴσαι, ὑπερπερέσεως τῆς ἐτέρας,
 ἢ ἐτέρα ἐδέποτε τι δυηθήσεται. Καὶ ἦτοι κίνησιν μόνῃ ἐ-
 ξο-

(1) Ἡ Φιλόσοφος τῶν Κασιλλέτ Κεφ. ἡ. β. 141.

ξομῶν, ἢ ψιλῶ ἡρεμίαν. Ἄλλ' ἐκκλινεῖ δὴ ταῦτα τὰ συμ-
βαίνοντα ἀποπα, ὅς αὐ ὑπολαμβάνοι, τὴν μὲν ὑλῶ οἴκο-
θου καὶ κατ' ἑαυτῶν, καὶ ἐξ οἰκείας, ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν,
φύσεως, Α'. μὲν ἀδρανῆ τυγχάνειν τε καὶ νωδραὶ ἐπίσης
πρὸς τε ἡρεμίαν, ἐν κινήσει ἕσαν, καὶ ἐν ἡρεμίᾳ πρὸς κίνη-
σιν. Β'. δὲ ἀδιαφόρως ἔχειν πρὸς ἑκάτερα αὐτὰ, ἅττα ὑ-
πὸ τῆς ἐκτὸς ἐπιενεργούντων αὐτῇ πέφυκεν ἐπιδέχεσθαι.
Γ'. δὲ καὶ δυνάμειως ἀμοιρεῖν τοιαύτης, ὡς ἀντιδρῶν ἔχειν
πρὸς τὰ ἐνεργούντα αὐτῇ, καὶ τὴν εἰρημύλιον ἀντίβασιν, ἔ-
δεν ἦττον ἀκινήτουσα, ἢ κινημένη, κατ' ὃ αὐ ἔχοι μέτρον
ὀρμῆς τε καὶ ὄγκου, ἢ ὄγκου μόνου ἀνάλογον.

Θεώρημα ΝΑ'.

δ. χιθ'. „ **Κ**αὶ οἱ ἡθικοὶ δὲ λεγόμενοι νόμοι τῆς φύ-
σεως, ἐδεν ἦττον πρὸς τὴν τὰ παντὸς δεκτοσμήσιν εἰσὶ
συυτελεῦντες, ὡς παρῆ τὰ οἷς προαιρέσεως μέτρον.
Μέρος ὃ ἔτις αὐ εἶη τῆς τῆς ὅλων δεκτοσμήσεως τὸ τι-
μιώτατον, ἢ προαιρετικὴ φύσις, (ἐξ ὑποθ.) ἢ δὲ ἐφ' ἑ-
κάτερα ῥέπειν τῇ προαιρέσει φύσιν ἔχουσα, καὶ καὶ κόσμον
ἐνεργεῖν αὐ ἔχοι, καὶ μὴ, κακείνως μὲν ὡς προσῆκον ὅτι
τῇ δεκτοσμήσει τὰ ὅλα, ἔτις ὡς μὴ. Συυτελεῖ δὲ τῇ ὅ-
λη δεκτοσμήσει, ὃ αὐ προσῆκον αὐτῇ ἢ, ὡς συυκτικόν τε
καὶ σωσικόν. Οἱ δὲ νόμοι ἔτοι, πρὸ ὧν ὁ λόγος, ἐδεν
ἄλλ' ἢ τὸ προσῆκον, καὶ τὸ μὴ ὑποτιθέασιν, κανόνες
οἰονεῖ τινες ὄντες, κατ' ἕς αἱ προαιρετικαὶ ἀπιθυμῶνται
παράξεις. (δ. χιθ'.) Ἄρα καὶ οἱ ἡθικοὶ λεγόμενοι νό-
μοι κτ.

Σχόλιον.

δ. χκ'. Α'. **Τ**ῆ ὑπερτάτη καὶ δημιουργῶ φύσει, ὑπὸ τῆς
παρ' αὐτῆς ἐσιοποιηθείσης, καὶ δημιουργηθείσης φύσεως, πα-
σα τιμὴ, καὶ ὑπακοὴ ὀφείλεται. Οὗτος ἐπὶ τῆς ἡθικῶν ὅτι
νόμος ὁ ὑπατος. **ΘΕΟΝ ΣΕΒΟΥ.**

Β'. Ἐπεὶ δὲ αὐτὸ τῷ κοινωνικῷ, καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἐνοίας, τὸ τῷ ἀνθρώπων σύστημα ἀξιοκρατεῖν αὐτῶν, ἢ πρὸς βραχὺ ἀξιοκρατεῖν, δούτερος ἄρα νόμος ἐκεῖνος ὁ διαγορεύων ἅπασιν, ΤΟΝ ΠΕΛΑΣ ΦΙΛΕΙΝ.

Γ'. Καὶ τῷ μερῶν δὲ μὴ σωζομένων, καὶ αὐτῶν σωζομένου τοῦ ὅλου τὸ ἐξ αὐτῶν, φροντιστέον ἄρα καὶ τῆς ἰδίας ἐαυτῶ σωτηρίας ἐκάστου, ΣΩΖΟΥ. Τέτις τοίνυν ὁρθῶς αὐτῶν τῶ Πλάτωνος φιλοσόφων εἰποῖς, νόμος εἶναι, ὡς ἐπὶ τῆς τῶ παντός φύσει, ὁ Θεὸς εἶπε ταῖς ἀθανάτοις ψυχαῖς. (1)
 ὡς Τέτις δὲ ἀπάση ψυχῇ φυσικὸς νόμος, βοηθὸς αὐτῇ, καὶ συμμάχος ἐπὶ τῷ κρατέων ὁ τῷ ὅλων δημιουργὸς ὑπέσχεσατο. (2) Ἐν οἷς σημειωτέον ὡς ὁ Β' καὶ ὁ Γ', ἅτε δὴ τῷ τῶ ἀνθρωπείων γένους ὑπαρξίν ἀφορώντες, ἔπειτῶ καθ' ἑαυτῶν ἔσαν, καὶ μόνῳ τῷ ὑποσησαμένῳ ἠρημένῳ τῷ νόματι, ἔπειτῶ τυγχάνουσι καὶ αὐτοὶ εἰκότως, καὶ τῆς τῶ θεμελίῳ βυλήσει ὑπέεικται. Ὁ δὲ Α' ἀναγκαίως ἔχων ὄσι, καὶ ἀξέπτως, οἷα δὴ τῆς ἀναγκαίας τε καὶ ἀπαραίτητῳ χέσει τῷ δημιουργημάτων πρὸς τὸν δημιουργήσαντα, ἐρειδόμενος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Περὶ Εἰρημῶ τῶ ἐν τῷ Συστήματι, εἴθε καὶ
 Περὶ Εἰμαρμένης.

δ. καὶ. **Τ**ὸ κατ' ἀλληλεχίαν τῶν αἰτίων τε καὶ αἰτιατῶν συνεχῆ τε καὶ μὴ διαλείπυσαν ἀρόδον, καθ' ἣν τῶ συμπληρῶν τὸ σύστημα τὰ μὲν ἠγείται, τὰ δ' ἔπεται, καὶ τὰ μὲν τῶ μεταβολῶν ποιεῖ, τὰ δ' ἐποδέχεται, Εἰρημὸν ἔπο-

(1) Πλάτων ἐν Τιμαίῳ.

(2) Ὅρα Εὐσεβ. Εὐαγγελ. Προπαρασκ. Βιβλ. ε'. Ἀειδμ. ε'.

ὑποκαλῶ, γνώρισμα κόσμου ὄν ἀναγκαῖον, εἰ μέλλοι τῆτο εἶναι, ὃ λέγεται. (Σ. υπέ. κξ'. χέ. κξ'.)

Σ. χ κ β'. Ἐπεὶ δὲ τῆ αἰτίων τὰ μὲν ἀναγκαίως πέφυκον ἐνεργεῖν, τὰ δὲ μὲν βελῆς, καὶ ἐλαθέρας. (Σ. ν γ'.) Ταύτη γὰρ καὶ τὸν μὲν εἰρμόν ἀναγκαῖον ὑποφαίνομαι, καὶ φύσει μὴ διακοπτόμενον, τῆ κατ' ἐκείνα ἀπολυθία, τὸν δὲ ἐνδεχόμενον, καὶ πυκνῶς ἀφλείποντα, τῆ καὶ ταῦτα.

Σ. χ κ γ'. Τῶ δὲ δὴ διακοπῶ καὶ τὸ ἀφλείμμα τὸ τῆ σωτηρίας εἰρμῶ, ὡς τῶ ἄλματι ἐξαικάζειν οἱ Νεώτεροι χαίρουσιν, ἐκ αὐτῶ ἄλλως συμβαίνει ἠγέμεθα, ἢ αἰτιατῆ γινόμενα, μὴ τῆ πρὸς αὐτὸ τεινόντων αἰτίων ἐπιτεργέντων, ἢτοι μηδενὸς ὅλως, ὅτε καὶ ὑπόλυτον ἀξίῃσι καλεῖν τὸ ἄλμα, ἢ μὴ πάντων ὧν εὔδει. Οἷον εἰ ἀφ' πειρασίου δυνάμεως ἐνεργεσίας, ἐν χρόνῳ ταχίονι τελοῖτο τι, ἢ δι' αἰτίων ἀγνοουμένων, ἢ καὶ τῆς παρενῆς ἀμέσως ἐνεργείας αἰτίας. Ὅτε δὴ καὶ χριστικὸν τὸ ἄλμα καλεῖν εἰώθασιν, τῆς χείσεως πρὸς ἄπερ. εἶδει μὲν, ἔ προσηγήσατο δὲ ἐκπερατωμένης.

Σ. χ κ δ'. Τύχη δὲ ὅσιν, ὡς οἱ παρὰ τὸν Πλάτωνα ἀπέδωκαν (1), αἰτία καὶ συμβεβηκὸς πῶν ἐνέκα τε, ἐν τοῖς καὶ προαίρεσιν, καθ' ὧν συμβαίνει τὶ ἀδηλον ἀνθρωπίνῳ λογισμῶ, καὶ ἀπρονοήτων ὅσον τὸ εἶρεῖν χρυσίον σκάπτοντα ἵνα φυτῶση. Διαφέρειν δὲ τῆς τύχης τὸ αὐτόματον κοινῆ ἐκδιδάσκουσι, τὸ μὲν γὰρ ὑπὸ τύχης, καὶ ταυτομάτε εἶναι ἐν τοῖς πρακτέοις πάντως, τὸ δ' αὐτόματεν ἐκ ὑπὸ τύχης, ἐν γὰρ τοῖς ἔξω πράξεως. Καὶ τῶ μὲν τύχῃ τῆ λογικῶν, τὸ δὲ αὐτόματεν, καὶ τῆ λογικῶν, καὶ τῆ ἀλόγων ζώων, καὶ τῆ ἀφύχων σαμάτων.

Σ. χ κ ε'. Τῶ Εἰμαρμένῳ, ὡς αὐτὸ εἰρομμένῳ τινά, ἐν ἄρῃ εἰρμόν αἰτίων τυγχάνειν οἱ ταύτῃ περὶ βόοντες ὑποτιθέασιν, καθ' ἃς ἀφ' ἀβάτως, καὶ ἀμετακινήτως γίνεται τὸ γινόμενον. Ἐν εἶδει δὲ, (εἴμαρτο γὰρ ἄρα καὶ παρὰ τῆς

Εἰ-

(1) Ὅρα Πλάτωνα. περὶ Εἰμαρμένῳ. Καὶ περὶ Ἀριστ. Α'. Κριτ. κθ'.

Είμαρμύνης, μὴ ταῦτα φρονῆσαι, διαφέροντα δὲ, τὴς αὐτῆς
προσάτας.)

Δ. χκς'. Α'. Ἡ μὲν καὶ τὸν Δημόκριτον Είμαρμύνη, ἀ-
πειρός τις ὄσιν εἰρμός αἰτίων, ἀλλήλων ἀπηρητημένων, ὧν
ἕδον πρώτον, ἕδον τε ἔχατον. Τὰς ἄν ἀτόμους αἰωνία ἀγο-
μύνας τῇ κινήσει δὲ τὰ κενῶ θεσμοῖς τισὶν ἀπαραιτήτοις
ἐτόπαζε φησὶν ταῖ πάντα, ὡς μηδμίαν εἶναι ἀρχὴν ἀ-
φρητον καὶ πρωτίστῳ τῶ ὄντων. (1) Εἶναι γὰρ ταῖ πάντα
κατ' ἀνάγκην. Τὴν αὐτὴν δὲ (ἀνάγκην) εἶναι καὶ εἰμαρ-
μύνην, καὶ δίκην, καὶ πρόνοιαν, καὶ κοσμοποιόν. (2)

Δ. χκς'. Β'. Ἡ δὲ καὶ τὴς Στωϊκῆς, Εἰρμός αἰτιῶν, πε-
πέσι πέξις, καὶ ἐπισυώδεσις ἀπαραίτητος (3) καὶ μὲν τοι αἰώ-
νιος, ἀλλ' ἀρχὴν τὸν Θεὸν ἔχουσα, τὸν ἀπαξ μὲν τὸν Εἰρ-
μόν τετονὶ διαθεσμοθετήσαντα, αἰεὶ δὲ καὶ αὐτὸν αὐτῶ πει-
θαρχῶντα, ὃ φησὶν ὁ Στωϊκὸς Σερέκας· semel sanxit
semper paret. Διὸ δὴ καὶ Ποσειδώνιος φησὶν ὑπὸ Διός (4).
,, Α'. μὲν γὰρ εἶναι τὸν Δία. Β'. τὴν Φύσιν. Γ'. δὲ τὴν
,, Εἰμαρμύνην. Τῆς δὲ δόξης ἕδον ὁ Πλάτων ἔοικεν ἀλλότεια
ὑπειληφέναι ,, λόγον θεῖον ἀπρόσβατον δι' αἰτίαν ἀνεμ-
,, πόδισον ὑποδεδικαίως. (5) Καὶ νόμον ἀκόλεθον τῆς τῶ
,, παντὸς φύσεως, κατ' ὃν διεξάγεται τὰ γινόμενα. (6) ὡς
γὰρ οἱ Στωϊκοὶ τῶ Πλάτωνι περὶ Εἰμαρμύνης συμφώνως
ἐδόξαζον, καὶ Πλάταρχος μαρτυρεῖ. (7) Τῆτο δ' αὖ ἐπὶ τῆς
δόξης περιγυαίτατον εἶη μαθεῖν, πότερον ἀναγκασικλώ τι-
να, καὶ τῶ ἐφ' ἡμῖν ἀναιρετικῶν αἰτίων ταύτῳ οἱ εἰσάγον-
τες ἐτίθεντο, ἢ ἕχι; τὸ γὰρ δὴ πρώτον, καὶ Πλάτων αὐ-
τὸς ἐδοξεν ὑποφιλῶσθαι ,, ἀνάγκης θυγατρὸς κόρης λαχέ-
,, σεως λόγον εἶναι τὴν Εἰμαρμύνην εἰπών. (8) Καὶ οἱ
Στωϊ-

(1) Ὅρα Λαέρτ. Βιβλ. Δ'. καὶ Στωμβ. ἐν Ἐκλογ. Κεφ. η'.

(2) Πλάτ. Βιβλ. Α'. Ἀρισκ. Κεφ. κ ε'.

(3) Αὐτ. Κεφ. κ η'.

(4) Αὐτ. Αὐτ.

(5) Ἐν Φαίδρ.

(6) Ἐν Τιμαίῳ.

(7) Ἐν Κεφ. κς'. τῶ Α'. τῶ Ἀρισκ.

(8) Ἐν τῇ Πολιτείᾳ.

Στωϊκοί, εἰ τῷ Ῥωμαίῳ Στωϊκῷ χρὴ πιστεῦσαι, τοιαῦτα ποιεῖντι. (1) Quidquid patimur mortale genus,

Quidquid facimus venit ex alto.

„ Ὅτι πάχον μὲν ὦ θνητῶ γένος,

„ Ὅτι πράσσομεν ἀνώθεν ἦκει.

Ἄ δὲ σύμφωνα ὄσι τῆς πρὸς τῷ Πορφυρίῳ ἐν τοῖς περὶ τῆς οὐκ ἐκ τῆς λογίων φιλοσοφίας χρησμοδαιμονίαις.

„ Τρεῖς ἐν κ' ἀτλητον ἐνὶ φρεσὶν ἄλγος ἔχοντες,

„ Τέτλατε μοιράων ἀμετάβοτα δίνα θυμῷ.

„ Ταῖσι γὰρ ἑρανίδα Διὸς κατέδωκε κάρβυον,

„ Ὅττικε δινήσῃσι μέειν ἀσάλατον ἀξάντοις.

Ἀλλὰ γὰρ κ' τὸ δούτερον τὰς αὐτὰς εὐροῖς αὐτὴν γνωματεύοντες. Καὶ εἶποις αὐτῶν, ὡς τὴν λογικῶν καταδεσνύτες φύσιν, μετεβελούσονται, τὸ ἐλόθερον αὐτῆς ἀποκαταστήσαντες. Καὶ

„ γὰρ ὅ,τε Πλάτων συμεισαγαγεῖν ἔγνω καὶ τὴν παρ' ἡ-

„ μᾶς αἰτίαν. (2) οἷ,τε Στωϊκοὶ τὴν Εἰμαρμονίαν συμ-

„ πλοκῶν αἰτιῶν τεταγμένῳ εἰπόντες, ἐν αὐτῇ τῇ συμ-

„ πλοκῇ καὶ τὸ παρ' ἡμᾶς καταλιπεῖν ἐδικαίωσαν, ὥστε τὰ

„ μὲν εἰμάρθαι, τὰ δ' ἀνείμάρθαι. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὁ

Χρῦσιππος, ὃς ἅμα μὲν βελόμηνος σώζειν τὴν παρ' ἡμᾶς

αἰτίαν, ἅμα δὲ πάντα καθειμάρθαι λέγων, ὑπὸ Διογε-

νιαῦ τῷ Περιπατητικῷ δεινὸν ὑπέστη τὸν ἔλεγχον.

§. χ κ ή. Γ'. Ἡ χαλδαϊκὴ καὶ ἀστρολογικὴ ἀκέραια Εἰ-

μαρμονία, Εἰρμός τις ἐστὶν αἰτιῶν καὶ αὐτὴ ἀπρόβλεπτος

καὶ ἀμετακινήτως, ἐκ τῆς τῆς ἑρανίων ἀσέρων φορᾶς καθή-

κων.

§. χ κ θ. Δ'. Ἡ κατὰ Σπινόζαν Εἰμαρμονία κείδω πα-

ραπλήσιος αἰτιῶν Εἰρμός ἔσα, ἀπ' αἰῶνος ἐκ τῆς τῷ Θεῷ

ἐκπηγάζων φύσεως. Οἶεται γὰρ ἔτος μίαν μόνῳ ἔσίαν

εἶναι, κ' ταύτῃ αἰωνίαν, ἧς γνωρίσματα νόησις ἀπειρος,

κ' ἔκτασις ὁμοίως ἀπειρος. Τῆτον δὲ αὐτὸν τυγχάνειν τὸν

Θεόν. Τάλλα γὰρ ὅσα ὄσι, διαδέσεις εἶναι τῆς ἀκράτου

φύ-

(1) Σενέκας ἐν Οἰδίποδι σίχ. 980.

(2) Πλάτ. Ἀρισκ. α'. Κεφ. κζ'.

φύσεως, ἐξ ἀνάγκης ἠρημύας. (1) Ἐπὶ μὲν ἐν Σπινόζι-
σμῷ καὶ Ἀριστοτέλει αὐτὸν διαβάλλουσι Βάλλχιος, καὶ Βαί-
λιος, τῆς δ' αἰτίας ἀπολύει ὁ Γενεώσιος. (2) Πλὴν ὅτι
καὶ Ἀριστοτέλης ἀπ' αἰῶνος τὸ παῦν ὑφιστάται ἐδόξαζε.

§. χλ'. Ε'. Εἴσοι δοκεῖ ἀνδράσι φιλοσόφοις, καὶ τὸν
Μωάμεθ συναπαλέξαι τὸν ἑβάρβαρον καὶ ἀπαιδευτοτάτον,
πέξον δὴ καὶ τὴν κατ' αὐτὸν Εἰμαρμόν, τσάτω τὰς ἄλ-
λας ἀληθείας νικῶσαν, ὅσα περὶ τὴν ἀπαιδουσία ἡφέρων
ἐκεῖνος. Οὐδεὶς κατ' ἐκεῖνον εἰρμός, δεσμὸς ἕδεις συνά-
πτων τῶν ἠγμενῶν αἰτίαι τὸ ἐπόμενον. Ἀνάγκη δέ τις ἀ-
φυκτος καὶ ἀπρόδοτος, ἢ τὸ ἐσόμενον εἰσωθεῖσα, καὶ τε
ἢ πρὸς ἐκεῖνο φέρουσα αἰτία τῆς ἐπίσης, καὶ τε μηδὲ τὴν
ἀρχὴν ὅλως ἠγήσατο. Καὶ εἰ πέρωται, φησὶ, θαρεῖν ἀ-
νάγκη. Εἰ δὲ μὴ, δέος ἕδεις, καὶ εἰ μυρίας ὅσαι ὦραι ὑ-
πέρχοιτο τὰς κινδύνους, ὥπερ αὐτὸ μακρότερον ἢ Κλωθῶ, τὸ
νῆμα τῶ ζῶν ἐπικλώσει.

§. χλα'. σ'. Ἐπὶ πᾶσι θατέον τὴν Εἰμαρμόν τὴν
τῶ ἀληθεῖ λόγῳ συναδουσαν. Λέγω δὲ ταύτῃ εἶναι, ἐ-
πὶ μὲν τῶ φυσικῶν, τὸν ἀναγκαῖον φύσει Εἰρμόν (§. χιβ.),
καθ' ὃν ἐξ ἀνάγκης φύσεως, (§. σα.) τοῖς αἰτίοις τὰ
ἐξ αὐτῶν ἐφέπεται. Τῶν ἐν τῶ παντὶ δεσμῶν κρατύντων,
(§. χς.) ἕς ὃ θαμέρος δυνάται βεληθεῖς καὶ κινῆσαι
(§. χιδ'. χιε.). ἐπὶ δὲ τῶ ἠθικῶν, τὸν ἐν ὑποθέσει
ἀναγκαῖον ὄντα εἰρμόν, καθ' ὃν ἐλδουθεῖται τὴν ὅτι τὰ ἐ-
φ' ἡμῖν ῥοπιῶν τῆς βεληθεῖς λαβέσης, τῶ νόματι τῆς ψυ-
χῆς ταῦτα ἐπεται. Ἀλλὰ γὰρ ἐπεὶ τὸ τῆς εἰμαρμόνης ὄ-
νομα, ὡδα τὴν ἀτοπίαν τῶ οἷς συνανεφύρη δογματῶν,
ἀτορήτόν τε κατέση καὶ ἀποφράσιμόν, παραινεσαιμι αὐτῶ τοῖς
ἀποσκοπῶς φιλοσοφεῖν αἰρημοῖς, ἀπεχομοῖς αὐτῶ τῆς
ἐκεῖνε χησεως δὲ τὴν τῶ ἄλλων ὡδέχησιν, τὸ τῆς προ-
νοίας ἀντεσάγειν, καὶ ταύτῃ εἶναι λέγειν, τὸν καὶ τοῖς βε-
λας

(1) Σπινόζ. ἠθικ. Μέρ. α'. Πρωτ. Ε'. καὶ σ'. καὶ Μέρ. β'. Πρωτ. α'.
καὶ β'. Καὶ πολλαχῶ τῶ αὐτῶ Συγγραμμάτων.

(2) Οεισμ. γβ'. Μέρους α'. τῆς Μεταφυσικῆς.

λάς τῷ Δημιουργῷ αἰδῖον νόμον, καὶ ὄν τῷ ἐν χρόνῳ τὰ
 μὲν φυσικὰ φυσικῶς, τὰ δὲ προαιρετικά προαιρετικῶς, κα-
 τὰ τινὰς θεσμὰς τεταγμένους ἄεὶ κινεῖται, καὶ διοχετεύεται.

Θεώρημα ΝΒ'.

§. χλβ'. „ **Α**λματι (ἢ φασίν) ἀπολύτως, ἔδεν αὐ-
 „ τελεθεῖν ποτέ.
 „ Εἴπερ γάρ, καὶ αὐτὴ αἰτία οἰασθῆν· (§. χκγ'.) τὸ δὲ
 „ ἐκ αὐτῆς. (§. νζ'.) Ἄρα κτ.

Θεώρημα ΝΓ'.

§. χλγ'. „ **Α**λματι δὲ τῷ καὶ χέσιν λεγομένῳ, πολλὰ
 „ αὐτὸ γένοιτο.
 „ Ἦτοι γὰρ αἰτίαι τις δρασικωτέρα καὶ κρείττων, θάττον ἐ-
 „ ποίησεν, ἢ λαμβάνει τὰ αἰτία, ὡς ἐπὶ τῷ θαυμασίῳ,
 „ (§. χις'.) ἢ καὶ Θεὸς αὐτουργὸς ἄφθνη ἐθελήσας. πᾶ γε-
 „ νομένῳ. (§. αὐτ.) Τὰ δὲ τοιαῦτα τῷ καὶ χέσιν τελεῖσθαι
 „ ἄλματι λέγεται. (§. χκγ'.) Ἄρα κτ.

Θεώρημα ΝΔ'.

§. χλδ'. „ **Ε**ὰν ἡ τύχη καὶ τὸ αὐτόματον, ὡς φιλά ἐκ-
 „ ληφθῆν ὀνόματα, οἷα τοῖς πολλοῖς φιλεῖ, μηδὲν ὑποση-
 „ μαίνονται τῷ ἐν τῇ φύσει αἰτίων ἐπιτεργῆν, ἔδεν ὑπερ-
 „ φυῶς αὐτὸ τὸ ὄν τὸ ὑπέριστατον, ἔδεν τυχαῖον, ἔδεν
 „ αὐτόματον ἔσαι συμβαῖνον ἐδέποιε. Εἰ δέ τι τῷ εἰρημέ-
 „ νων ληφθῆν δηλῶνται, καὶ μάλα δὴ πολλὰ.
 „ Εἰ γὰρ ἐκείνως, ὅς ἄλματος ἔσιν ἂν ὑποσῆσεται ἀπο-
 „ λύτως, ὅπερ ἐκ ἔσιν. (§. χλβ'.) Ἄρα τὸ Α'.
 „ Εἰ δ' ἔτι, ἢ περ ἀποδέδοται (§. χκγ'.) ἄλματι τε-
 „ λεθεῖσθαι τῷ καὶ χέσιν. Πολλὰ δ' αὐτὸ ἔγω γένοιτο. (§. χλγ'.)
 „ Ἄρα καὶ τὸ Β'.

Σχό.

Σχόλιον.

ς. χ λ ε. **Μ**έτιθι κὲ τὰ ἐν τῷ Σχολίῳ εἰρημύα ς. ν ἢ ο
 Καὶ τῷ ἐκ παυτομάτου ὑποσῶναι τὸδε τὸ παῦ λέγοντων, ἐ-
 πὶ τῇ τῷ ἄλματος κωφότητι, θαύμασον ἦπερ δέ, ἥτι ὄν
 ὄσι τὸ αὐτόματον τῆτο, ἢ μηδενί. Εἰ γῦν τῆτο, βαβαὶ τῷ
 θαύμασῷ ἄλματος! οἶον τινὰ κόσμον ἐσιῶσαι ἐδυηθήθη,
 αὐτὸ μηδενί ὄν. Εἰ δ' ἐκεῖνο, πότερον τῷ παυτὸς ὄσι μέρος
 κὲ αὐτὸ, ἢ τί τῷ πάντων ὑπέρειχον τε κὲ ὑπερκείμενον; Εἰ
 γὰρ μέρος, αὐτὸ εἰαυτῷ ποιητικὸν εἶσαι, ὅπερ ἀδυήατον.
 (ς. ν δ.) Εἰ δέ τὸ ὄν αὐτὸ τὸ ὑπέρτατον, τί δήποτε τῇ
 τῷ αὐτομάτῳ κλήσει διαφραυλίζεται, μηδ' ὑμνεῖται ὁ Δημιουργός,
 εὐφήμοις, ἢ δέον (ς. χ κ.) ὀνόμασι γέραιρμόμος;

Θεώρημα Ν Ε'.

ς. χ λ ζ. **Τ**ῷ κτὶ φύσιν Εἰρμῶ ἐν τῷ συστήματι δο-
 τῷ θείῳ, πάνθ' ὅσα κατ' αὐτὸν συμβαίνει, ὡρισμένως ἐ-
 σὶν ἀληθῆ.

Τῷ γὰρ Εἰρμῶ τῷδε ὑποθεθέντος, ἀπαντα τὰ ποιητικά,
 ἄλλοτε ἄλλα ὑποτίθεται ἐνεργεῖν. Καὶ δὴ καὶ τὰ ἐκ τῶ-
 των ἀφάγειν τῷ ἢ μηδενὸς ποιητικὸν εἶδεν. (ς. ν δ.)
 Αἰ ἄρα ὑποφάνσεις αἰ τῶτων κατηγορεῖσαι τῷ ὑπαρξῆν,
 ἐν χρόνοις τοῖς καταλήλοις, εἰσὶν ἀληθῶς. (ς. υ ξ ε.)
 Ἀλλ' ἐκ ἂν ἅμα κὲ αἰ ἀντικείμενα. (ς. λ γ.) Ἄρα δια-
 τὸ (ς. τ β.) ὡρισμένως κτ. Ο. Ε. Δείξαι.

Σχόλιον.

ς. χ λ ζ. **Ε**κ τῆς δὲ κὲ τὸ ἀσφαλές κὲ ἀδραπταῖσον τῆς
 θείας ἐξυμνεῖται γνώσεως, τῆς πάντα ἐπ' ἀκρίβη, κὲ τὰ
 ἀκατέργαστα ἡμῶν ὡς παρόντα περὶδρασομένης. Τῶν γὰρ
 ἐν τῷ Εἰρμῶ τῶτων δυναμέων, καὶ αἰτίων, ὧν αὐτὸς καὶ
 συνοχὸς κὲ παραίτιος (ς. χ ι β. χ ι δ.) ἐν τῇ ἀπείρῳ
 αὐτῷ

αὐτῆ προνοίας τὰς λόγους πορέχων, καὶ τὰ ὑποβαίνοντα ἐν χρόνῳ, ἀπὸ τῆ αἰῶνος προεῖδεν. Ὅν δὴ πρὸς ἑσέως καὶ τὸ γεωμετρικὸν ἐκεῖνο καὶ μεταφυσικὸν τὸ αὐτὸ καὶ Δειβνίτιον (1) τῆ ὑπερσοφῆς μόνου ὅτιν ἐπιλύεσθαι πρόβλημα, τὸ ἐκ
 ,, τῆς δοθείσης καταστάσεως ἐνός τινος τῶν στοιχείων, τὴν τε
 ,, παραχηκῆσαν, καὶ τὴν ἐνεσῶσαν, καὶ δὴ καὶ τὴν ἐσομένην
 ,, εἶναι, τὰς τῆ παντὸς καταστάσεις ἀσφαλῶς προγινώσκειν.
 Ἀλλὰ ὅτι καὶ τῶν πρασίων τίποτ' αὐτῶν εἰποῖν ἔχομεν; ἢ ὅτι καὶ αὐτὰ, ἐπεὶ αὐτὰ τὸ ἀμετάθετον τῆς τῆ Θεῶν βουλήσεως ἔχει τὸ ἀεισμῆρον, ψήφοις μὲν αἰδίοις προδραπταγμῆρα, ἐν χρόνοις δὲ ἰδίοις ἀπαραιτήτως τελέμματα, ἔστι καὶ πρὸ παντὸς αἰῶνος τῆ τῶν θαυμασίων Θεῶν προγινωσκόμενα.

Θεώρημα Ν ε'.

§. χ λ η'. Ἐκ τῆ ἐν ὑποθέσει ἀναγκαίᾳ Εἰρμῶ ἀδεισα ὅτι τὰ συμβαίοντα.

Πλητεῖ ὅτι τὰ ἐν αὐτῇ αἰτία (εἰσὶ δὲ αἱ μὲν προαιρέσεως ἐτέρωθεν ἐπινοήσασαι βουλήσεις.) (§. χ λ α.) τὸ ἀντίρροπον φύσει, καὶ ἀδιάφορον. Κάντεῦθεν αὐτοῖς τὰ τῆς Ἀορισίας. (§. τ θ α. κ ε'.)

Ὅρα μοι καὶ τῶν ἐν τῇ Λογικῇ τὸ ἄχατον ζήτημα, ἐν οἷς καὶ τῶν ὑποθέσεων, τῶν ἐπὶ μέλλοντος ἐνδεχομένων καθ' ἕκαστα, λόγος γίγνεται.

Σχόλιον.

§. χ λ θ'. Τί δαί; ἔχει καὶ τὰ ἐλεύθερα γιγνόμενα προειδῶς οἶδεν ὁ Θεὸς ἀσφαλῶς καὶ ἀπταισῶς, πάνυ μὲν ἐν. Πῶς δ' εἴπερ, τὰ τοιαῦτα κατὰ γε τὸ ἀληθῶς ἀδεισα κείνεται; Μεγά τῶ ὄντι καὶ ὑψηλὸν τὸ καὶ τῆ ζήτημα,

(1) Παρὰ τῇ Φιλοσοφῇ τῆ Κασσιλέτ.

μα, ὅπερ αὖ ἐν τοῖς περὶ τῆς θείας προγνώσεως οἰκειότατα ἀνατεθείη. Ἦδη δὲ, ἵνα μὴ σιγῇ τὸ πρᾶγμα παντελεῖ ᾠδαιδαικότες, τὸ κατασκευαστὸν θεώρημα παρέλθωμεν, ἐκ τῶ ἀντιπίπτειν δοκῶντος λόγου σαλευόμενον, λέγωμεν δὴ, ὡς, ὅτι τὴν ἐφ' ἑκάτερα ῥοπλῶ πλεῖστον ἡμῶν αἱ ψυχαί, ὧ δὴ ὡς λόγῳ βασιμωτάτω, τῷ ἐφ' ἡμῖν τὸ ἀόριστον ἐπεριδέεται, ἐξ αὐτῆς τε τῆς πείρας, καὶ τῆς ἡμῶν ἔχουμεν τῷ ἐν ἡμῖν συνειδήσεως, ἀναμφήριτον τε, καὶ ἐδὲ δείξεως ὅλων ὁπίδεις εἶναι κείμενον. Ὁ τοίνυν Γενεώσιος ὁ Νεαπολίτης προθέμενος τῷτο (1) ἅμα ἔδοξε δεδειχέναι ὅτι προέθετο. Εἰσὶ γάρ τινες, φησὶ, ψυχῶν ἐνέργειαι, αἱ μὲν ἐσωτερικαί, οἷον νοήσεις τε καὶ ἀναμνήσεις, αἱ δὲ ἐξωτερικαί, οἷον ὀφθαλμῶν, γλώσσης, χειρῶν, ποδῶν, καὶ αἱ ᾠδαιπλήσια σωματικαὶ κινήσεις, αἵτινες ἔτω παρ' ἡμῖν εἰσὶ κείμεναι, ὡς τῶ γίνεσθαι, ἢ μὴ, αἰτίαν ἄμεσον εἶναι, τὴν ἐν ἡμῖν θέλησιν καὶ ἐλευθερίαν. Εἶθ' ὡς ἐν εἶδει Σχολίᾳ προσίθῃσιν, ὅτι τῇ κοινῇ τῷ πάντων, καὶ ἐ μόνον τῶ χύδῳ ὄχλῳ, ἀλλὰ καὶ τῇ τῷ σοφωτέρων αἰδήσει μαρτυρεῖται, καὶ τὸ πῖστον ἔχει, ὃ λέγεται. Ἀνθυποβαλὼν δὲ, καὶ (φάσιν αὖ) ἄπορήσας, ὡς αἱ βυλήσεις αὐταὶ νῦν τινὸς διορισμοὶ τυγχάνουσι, ἐκ τῷ ἐκείνου προλήψεων ἐκπηγάζουσαι, αἱ δὲ τῶ νῦν προλήψεις, οἷα δυνάμεις ἀναγκαίας, ἄποκνήματα, καὶ παρ' ἡμῖν κείμεναι οἷσιν, εἰσβαλόντες ἐνπεῦθε, ὡς ἐκ ἀρα ἐδὲ αἱ βυλήσεις, αἱ ἐξ ἐκείνων, καὶ κατ' ἐκείνας, καὶ ἐδὲ αἱ καὶ τὰς βυλήσεις ἐνέργειαι, καὶ τὰ δι' αὐτῶν τελέμενα, πρὸς ταῦτα προχείρως ἀπαντᾷ, ἀληθὲς μὲν εἶναι λέγων, τὴν τῶ νοερώς τινων ἡμᾶς ἀντιλαμβάνεσθαι δύναμιν, καὶ τινὰς τῷ ἀντιλήψεων, ᾠδαι τινὰς τῷ ἐμποικιμῶν ἡμῖν προσβολῶν, μὴ παρ' ἡμᾶς αὐτὰς κείσθαι. Ἀλλ' ὅτι ἄλλων παύῃ πλείστον τέναντίον φάσκων συμβάλειν. Καὶ ἐφ' ἡμῖν μὲν εἶναι περὶ τῶν μᾶλλον ἢ ἐκείνων νοῆσαι, ἐφ' ἡμῖν δὲ καὶ πρὸ τῶν, ἐκείνων ἀναμνηστικῶν ἐπείγεισθαι, οἷς ποτὲ ἐπεβάλλομεν, καὶ τυφλοῖς, φησὶ, ὁῦλον ἡγάμεθα,

(1) Μεταφ. Μίρ. Α'. Πρωτ. σ δ'.

θα, καὶ αὐτίπισον. Εἰ γὰρ καὶ αἱ βελήσεις διορισμοὶ νε-
 εῖσιν, ἐμὴν παρ' αὐτὸ δατέον καὶ ἐξ ἀνάγκης ἐκείνας ἔπε-
 δαι τέτω διορίζοντι. Πολλὰ γὰρ διωνδυμέμεθα ὧν ἕδον
 βελόμεθα, καὶ τοὶ παρ' ἡμῖν ὄν τὸ βεληθῆναι αὐτῶν, σφί-
 σιν ἑαυτῶν, σιωπιδότες· μᾶλλον δὲ καὶ πολλῶν, καὶ τοὶ σφο-
 δρῶς ἐριέμενοι, αὐτοβελήτως ἀπεχόμεθα, οἷον ὕδατος ψυ-
 χεῖ, καὶ τὸ ἰαθεῖ ἀπαγορεύοντος, οἱ πυρβάροντες. τῶτοι
 καὶ Λάκιος ὀρθῶς τῶν ὀρέξιν τῆς βελήσεως φθάσας διέκει-
 νε, (1) μὴ καὶ τὰς ἄλλας συγγέας. Ἄλλ' ἀδυσποφύρασι
 (φυσίν) ὡς εἰ μηδὲν ἄλλο, ἔκγε μὴ τῶν ἀπολήψων τῶν
 ἀγαθῶν, ἢ κακῶν, εἰσὶν αἱ βελήσεις ἀναφυσόμενα. Καὶ,
 ναί, ἀπαντὰ, πρὸς μὴ τῶν ἀγαθῶν ἔφεσιν, καὶ τῶν τῶν
 κακῶν ἀποφύρασι ἐμφύτως πως ἔχομεν. Ἄλλ' αἱ περὶ ταῦτα
 βελήσεις, ὡς λίαν ἐκείνων ἀπέχουσαι (ὀρέξεων ἕσων)
 διορισμοὶ τινὲς τυχαῖασι τῆς ψυχῆς ἀνθεκῆσιν, οἷς τι-
 νῶν ἀγαθῶν ἐλαθέρας ἀντεχόμεθα, τινῶν δὲ κακῶν καὶ
 τὸ δοκῆν ἀπεχόμεθα.

Θεώρημα - ΝΖ'.

§. χμ'. „ **Η** καὶ τὸν Δημόκετον Εἰμαρμένη, δόγμα
 „ προτίθεται τῆς ἐχάτης ἀλογίας ἐχόμενον.
 Οὔτε γὰρ ὁ Κόσμος αἰώνιος (§. υγς'. υγζ'. κξ'.)
 εἰς ἐν χρόνῳ ὑπὸ τῆς Δημιουργῆς ὑποσταῖς, καὶ πολλὰ τῶν ἐν
 αὐτῷ συμβαινόντων ἀσεισῶν ἔχει τῶν γένεσιν. (§. χλθ'.)
 Ταῦτα δὲ πάντα ἕδον ἰσῶν λόγῳ ἀναιρεῖν, τὸ περὶ τῆς
 Εἰμαρμένης καὶ Δημόκετον δόγμα θρασυῖεται. (§. χκς'.)
 Πρὸς δὲ καὶ ἀνάγκη τινὶ ἀφύκτῳ πᾶς προαιρέσεις διοσμῶσιν
 ὀπχειρεῖ, ὧν τῶν ἐφ' ἑκάτερα ῥοπῶν, καὶ ἢ ἐν σφίσιν αὐ-
 τοῖς συναίθεσις διακρύσιον βοῶσα μαρτύρεται, (§. χλθ'.)
 περὶ ἧς καὶ αὐτοὶ ἐν οἰκείῳ τόπῳ πλατύτερον φιλοσοφήσα-
 μεν. Ἐὼ λέγειν πᾶς ἀπείρης ἀτόμης, καὶ τῶν πᾶς εἰκῆ
 ἕσων.

(1) Βιβλ. β'. Περὶ Νῆ ἀνθρώπων. Κεφ. κα'.
 Metaph. Tom. II. N

ὑποτιθεμένης φοράς τε καὶ περιγλίσεις, καὶ τὰ βάρη, καὶ τὰς ἀκόσμως καὶ ὡς ἔτυχε γινομένης συμβολᾶς, ἕξ ὧν ὁ Κόσμος, καὶ τὸ δευτερεύον ἐπὶ πᾶσιν αὐτόματον, (δ. χλβ.) οἷς ἡ Δημοκρίτειος Εἰμαρμένη, καὶ παιδιᾶν μᾶλλον, ἢ κατὰ σκεδὴν φιλόσοφον συλλέγεται. Ἄρα κτ.

Θεώρημα ΝΗ΄.

δ. χμα. Ἡ καὶ Πλάτων, καὶ τὸς Στωϊκὸς Εἰμαρμένη, καὶ ἐπὶ τῷ ἐφ' ἡμῖν τεθείσα, δεύτερα μὲν τῷ ἀποπνικτῶν πρὸς τὴν καὶ Δημόκριτον κείνεται, ἀποπνικτῶν καὶ αὐτῆ.

Ἐπιτίθει δὲ ἀρχὴν τῷ Εἰμαρμένῳ τὸν Θεόν. (δ. χκζ.) Οὐχ' ὡς ἐκείνη τῷ αὐτομάτῳ τὴν διακόσμησιν ἀνατίθεισιν. (δ. χκς.) Εἶτα καὶ τὸ αἰώνιον εἰσάγει τῆς τῷ παντὸς ὑποστάσεως. (δ. αὐτ.) Ἄρα τὸ Α΄.

Ἀναγκαστικὴ δὲ γινομένη, εἰ καὶ πρὸς τῷ ἐφ' ἡμῖν εἰσάγεται (ἕξ ὑποθ.) ἀρδῶ ἀναίρει τῆς βελήσεως τὸ ἐλδύθερον. (δ. χκζ.) Ἄποπον δέ. (δ. χλη. χλθ.) Ἄρα καὶ τὸ Β΄.

Θεώρημα ΝΘ΄.

δ. χμβ. Ὅτι ἐκ τῆς Σπᾶς, καὶ Πλάτων, καὶ Χρύσιππος, καὶ τὰ παρ' ἡμῶν εἰσαγαγεῖν κείναντες, μὴ πάντα κατ' εἰμαρμένην τελείδαι ἐμολογεῖν ἀναγκάζονται.

Οὕτω γὰρ κείνασι τὸ ἐλδύθερον τῆς ψυχῆς σώζειν ἐπιανάγκη, καὶ πολλὰ ἐμολογεῖν ἀορίσως συμβαίνειν (δ. χλη.) ἀπαρ' ἡμῖν ἐστὶ θεῖται, καὶ μή. (δ. χλθ.) Ἡ δὲ Εἰμαρμένη συμπλοκὴν τινὰ καὶ ἐπιτυώδεις ωρισμένῳ, εἰρμῆς μηδαμῶς διακοπτομένης, καὶ ἀνεπιλύτῃ ἀκολουθίας ἐκβασιν ἀφικτῶν σημαίνει. (δ. χκε.) Ἄρα κτ.